

QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET

Burgemeester Corbeijstraat en Jan Steenstraat
Sittard
ZOwonen

7 DECEMBER 2015

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05053.000104

Contactpersonen

MARTIJN STEVENS

Adviseur Ecologie en Specialist

Fauna

Water&Milieu

T 088 4261715

M +31 627061118

E martijn.stevens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632

6201 BP Maastricht

Nederland

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Omschrijving plangebied en ingreep	6
1.3 Methode	9
1.4 Leeswijzer	9
2 FLORA- EN FAUNAWET	10
2.1 Aanwezigheid beschermde soorten	10
2.2 Effectbeoordeling	10
2.3 Toetsing	11
3 VERVOLGSTAPPEN EN CONCLUSIE	13
BIJLAGE 1 FLORA- EN FAUNAWET	14

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

ZOWonen heeft het voornemen om woningen, gelegen aan de Burgemeester Corbeijstraat en de Jan Steenstraat in Sittard, te slopen. De sloop kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, en daarmee overtredingen van de Flora- en faunawet (hierna Ff-wet). Het is daarom noodzakelijk om inzicht te krijgen in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en om vast te stellen of de voorgenomen ingreep leidt tot negatieve effecten.

Onderliggend rapport betreft toetsing aan de Ff-wet. Het uitgangspunt is om wettelijke overtredingen te voorkomen, al of niet door middel van compenserende- en/of mitigerende maatregelen. Tevens worden eventueel te nemen vervolgstappen inzichtelijk gemaakt. Zie Bijlage 1 voor het wettelijk kader van de Ff- wet.

1.2 Omschrijving plangebied en ingreep

Het plangebied betreft woningen aan de Burgemeester Corbeijstraat en de Jan Steenstraat. Deze zijn gelegen in Sittard.

Op de kaart in figuur 1 zijn de betreffende woningblokken weergegeven. In de figuur daaronder zijn foto's van de betreffende woningen opgenomen.

ZOWonen is voornemens de woningen binnen het plangebied te slopen en hier nieuwbouw voor terug te plaatsen, zie het voorlopig ontwerp voor beide straten in figuur 3.

Figuur 1: Plangebied met woningen bij benadering binnen oranje contour, boven Burgemeester Corbeijstraat, onder Jan Steenstraat (Cyclomedia).

Figuur 2: foto's.

Figuur 3: Voorlopig ontwerp voor plangebied, boven Burgemeester Corbeijstraat, onder Jan Steenstraat.

1.3 Methode

In een bureauonderzoek, voorafgaand aan het veldbezoek, is aandacht besteed aan de aanwezige natuurwaarden en het wettelijk kader van de Ff-wet. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare bronnen zoals waarnemingen van soorten (www.waarneming.nl) en verspreidingsatlassen.

Het oriënterend veldbezoek is uitgevoerd op 29 oktober 2015 door de heer M.W.J. Stevens, ecooloog van ARCADIS, en had het karakter van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. De temperatuur was 13°C en de omstandigheden onbewolkt en droog.

Tijdens deze habitatgeschiktheidsbeoordeling is voor alle relevante soortgroepen een beoordeling gedaan van de functie van het plangebied als leefgebied of verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen doelgerichte soorteninventarisaties uitgevoerd. Waarnemingen van beschermde soorten zijn wel genoteerd.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk zijn de resultaten van het oriënterend veldbezoek opgenomen, aansluitend vindt de effectbeoordeling en toetsing aan de Ff-wet plaats. In hoofdstuk 3 zijn vervolgens de te nemen vervolgstappen en de conclusie van het onderzoek opgenomen.

In bijlage 1 is het wettelijk kader van de Ff-wet opgenomen.

2 FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Aanwezigheid beschermde soorten

In de onderstaande tabel wordt aangegeven welke beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig of te verwachten zijn. Deze beoordeling is uitgevoerd op basis van het oriënterend veldbezoek en bureaustudie.

Tabel 1: Effectbeoordeling op basis van resultaten oriënterend veldbezoek.

Ruimtelijke ingreep	Gewone dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis	Laatvlieger	Gewone grootoorvleermuis	Huismus	Gierzwaluw	Steenmarter	Vaatplanten	Algemene broedvogels	Algemeen voorkomende zoogdieren	Mogelijk conflict ingreep
Sloop bebouwing	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	X
Verwijderen groen	L	L	L	L	L	L	L		L	L	
Soortgericht onderzoek noodzakelijk	X	X	X	X	X	X	X	X			

Legenda	
Mogelijk conflict ingreep	
Conflict ingreep	
Soort waargenomen	W
Soort te verwachten	O
Verblijfsfunctie aanwezig	V
Leefgebied	L
Groeiplaats aanwezig	G
Conclusie	X

Mogelijk zijn verblijfplaatsen voor vleermuizen (Tabel 3 Ff-wet) aanwezig in de woningblokken, er zijn geschikte openingen aanwezig. Voor huismus en gierzwaluw (jaarrond beschermde nesten) zijn eveneens mogelijk geschikte nestlocaties aanwezig. Daarnaast zijn mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter (Tabel 2 Ff-wet) aanwezig. De tuinen bieden geschikt leefgebied voor voorgenoemde soorten. De woningen aan de zuidkant van de Jan Steenstraat zijn mogelijk geschikt als groeiplaats voor beschermde muurvegetatie zoals tongvaren en steenbreekvaren (Tabel 2 Ff-wet).

Behalve deze zwaarder beschermde soorten, is mogelijk sprake van negatieve effecten op algemeen voorkomende grondgebonden soorten zoogdieren en amfibieën (Tabel 1 Ff-wet) en op algemene broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten).

2.2 Effectbeoordeling

Ten aanzien van soorten beschermd in het kader van de Ff-wet, zijn effecten te verwachten bij het uitvoeren van de voorgenomen sloopwerkzaamheden:

- Door de voorgenomen sloopwerkzaamheden gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties van huismus en gierzwaluw verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling en tijdens de gevoelige periode van de betreffende soorten mogelijk tot vernieling van broedsels of legsels van vogels of het onopzettelijk doden van individuen (vogels en vleermuizen).

- Mogelijk gaan verblijfplaatsen van steenmarter verloren bij het slopen van de woningblokken en wordt leefgebied aangetast bij het verwijderen van het groen in de tuinen.
- Groeiplaatsen van vaatplanten (muurvegetatie) gaan mogelijk verloren als gevolg van de sloop werkzaamheden.
- Bij het slopen van de woningblokken en het verwijderen van groen in tuinen in het plangebied gaan mogelijk nesten van algemene broedvogels verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van nesten en in het broedseizoen tot het vernielen van broedsels of legfels van vogels.
- De werkzaamheden leiden mogelijk tot het doden en verwonden van grondgebonden zoogdieren en amfibieën die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. Daarnaast verdwijnen mogelijk leefgebied en verblijfplaatsen door sloop van de woningblokken en verwijderen van groen in de tuinen.

2.3 Toetsing

Op grond van de hiervoor beschreven effecten, vindt mogelijk overtreding plaats van de verbodsartikelen van de Ff-wet. Het verbodsartikel 10 van de Ff-wet is daarbij buitenbeschouwing gelaten:

- Artikel 10 “het is verboden dieren, behorende tot de inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten”, is voor de voorgenomen werkzaamheden niet van toepassing. Het doel is namelijk niet om dieren te verstoren. Door bij de werkzaamheden rekening te houden met de aanwezigheid van beschermde soorten, wordt overtreding van artikel 10 voorkomen.

Als gevolg van negatieve effecten door de werkzaamheden, vindt mogelijk nog overtreding van de verbodsbepalingen 8, 9, 11 en 12 plaats, zie onderstaande tabel.

Tabel 2: Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Zie **Fout!** Verwijzingsbron niet gevonden. voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

Soort (beschermingscategorie)	Art 8	Art 9	Art 11	Art 12
Broedvogels: algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats		X	X	X
Tabel 3: vleermuizen		X	X	
Tabel 2: steenmarter		X	X	
Tabel 2: vaatplanten (muurvegetatie)	X			
Tabel 1: algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën		X	X	

VERKLARING VERBODSBEPALINGEN:

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Voor algemeen voorkomende soorten van Tabel 1 geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Mogelijke effecten op enkele exemplaren heeft geen invloed op de populatie. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Er dient echter wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (zie Bijlage 1, Zorgplicht).

Voor soorten van Tabel 2 hoeft bij ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing aangevraagd te worden wanneer gebruik wordt gemaakt van een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Dit geldt voor de steenmarter die (mogelijk) in het plangebied voorkomt en voor de mogelijk aanwezige muurvegetatie.

Voor de Tabel 3-soorten en broedvogels met jaarrond beschermde nesten dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om effecten als gevolg van de werkzaamheden te beperken en te voorkomen. Daarnaast dient voor deze soorten een ontheffing te worden aangevraagd, als effecten niet geheel kunnen worden voorkomen. Dit geldt voor de vleermuizen, huismus en gierzwaluw die (mogelijk) binnen het plangebied voorkomen.

Voor het verstoren van algemene broedende vogels is geen ontheffing mogelijk, mitigerende maatregelen zijn verplicht. Voer de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit om effecten op broedvogels uit te sluiten. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van weersomstandigheden verschuiven.

Om de voorgenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren en afdoende rekening te houden met de verbodsbepalingen uit de Ff-wet is soortgericht onderzoek naar de aanwezigheid van muurvegetatie, steenmarter, vleermuizen en huismus en gierzwaluw noodzakelijk.

3 VERVOLGSTAPPEN EN CONCLUSIE

Vervolgstappen

In het kader van de Ff-wet zijn de volgende vervolgstappen noodzakelijk voor een volledige effectbeoordeling en toetsing van de voorgenomen werkzaamheden:

- Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen dient te worden uitgevoerd. Vleermuizenonderzoek conform GaN Vleermuisprotocol 2013; 4 tot 5 veldinspecties in de avond en ochtendschemering (mei-september) met de gebouwbewonende doelsoorten; gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.
- Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van huismus en gierzwaluw dient te worden uitgevoerd:
 - Huismus: 2 veldbezoeken conform soortenstandaard huismus (RvO, versie maart 2014) tijdens het broedseizoen, tussen 1 april en 15 mei.
 - Gierzwaluw: 3 veldbezoeken conform soortenstandaard gierzwaluw (RvO, versie maart 2014) met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, tussen 1 juni en 15 juli.
- Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van steenmarter dient te worden uitgevoerd. Onderzoek op basis van navraag van overlast bij bewoners en inpassende inspectie van geschikte verblijfsruimtes.
- Aanvullend onderzoek naar aanwezigheid van beschermde muurvegetatie.

Mitigatie

De volgende mitigerende maatregelen moeten worden uitgevoerd:

- Tabel 1-soorten: Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht (zie Bijlage 1): werk zo veel mogelijk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- Algemene broedvogels: Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.

Pas nadat het voorkomen van beschermde soorten van Tabel 2 en 3 van de Ff-wet is onderzocht, kunnen mitigerende maatregelen hiervoor worden vastgesteld om overtreding van de Ff-wet te voorkomen.

Op basis van de geschiktheid van de bebouwing is het echter erg aannemelijk dat soorten voorkomen, hieruit volgend is een ontheffing of besluit verklaring van geen bedenkingen (vvgb) naar verwachting noodzakelijk.

Daarom adviseren wij om nu al mitigerende maatregelen uit te werken en toe te passen in aangrenzende wijkdelen, bij voorkeur op eigendom van ZOWonen. Hiermee kan in een verder stadium, na het aanvragen van een ontheffing of vvgb, sneller overgegaan worden tot uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden.

BIJLAGE 1 FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 en 2013 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 2 van de Ff-wet staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

De Algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA - EN FAUNAWET (ARTIKELEN 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet zonder juiste ontheffing of het nemen van mitigerende maatregelen kan leiden tot handhaving van de AID of DLG. Zij kunnen proces-verbaal opmaken en het werk stilleggen. Overtredingen van de Flora- en faunawet worden beschouwd als 'economisch delict' en kunnen als zodanig ook beboet worden.

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van EZ goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van EZ ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

Tabel 1 – Algemene soorten

Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10.

Tabel 2 – overige soorten

Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10.

Tabel 3 – Soorten van bijlage 1 van de AMvB

Voor volgens art 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
 - dwingende reden van groot openbaar belang;
 - ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin van de beschermde soort);
 - andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade of overlast en bestendig gebruik.

Tabel 3 – soorten op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn

Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
- dwingende reden van groot openbaar belang¹;
- andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing is;
- er tevens sprake is van één van de volgende belangen:
- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Door het ministerie kan een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Een dergelijke goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Inzake het behoud van verblijfplaatsen wordt de beschikking alleen afgegeven indien de functionaliteit van verblijfplaatsen niet in het geding is én als deze niet worden verstoord (art. 11).

Voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen kan slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan wordt aan het bovenstaande criteria. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfsplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

¹ Nb: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Tabel 3: Categorieën broedvogels

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermd vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck². Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermd inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Op de volgende pagina is een stroomschema opgenomen met de stappen die moeten worden doorlopen indien beschermd inheemse soorten aanwezig zijn.

² Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

